

Απαντήσεις Κειμένων Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Γ' Λυκείου 2011

A1

Η θρησκεία, η πατρίδα, η φύση και η γυναίκα στην ιδανική μορφή τους είναι τα κύρια χαρακτηριστικά της Επτανησιακής Σχολής.

Θρησκεία: στ. 5-22 [2.19] αναφορά στην Κοιλιάδα του Ιωασαφάτ την ώρα της Δευτέρας Παρουσίας και διαλέγεται με τις ψυχές των αναστημένων.

Φύση: στ. 2-6 [1.18] , στ. 15-16 [2.19] , στ. 1-8, 10 [3.20]. Η εικόνα της φύσης στην άγρια και την ήρεμη όψη της.

Γυναίκα: στ. 4 [1.18] , στ. 7, 10-13 , 17-18 [2.19] όπου γίνεται μνεία, καθώς ο Κρητικός την αναζητά.

Πατρίδα: στ. 2, 3 [2.19].] Ο Κρητικός αναφέρεται στο ηρωικό παρελθόν του και ορκίζεται στους συντρόφους και τις λαβωματιές κατά τη μάχη με τους Τουρκοαιγύπτιους, αξίες που τον σημάδεψαν.

B.1. α.

Σύνθεση φυσικής και μεταφυσικής πραγματικότητας:

Στ. 5-18 [2.19] Από την πάλη με τα κύματα και τους αγώνες του στην Κρήτη, μας μεταφέρει σε τόπο μεταφυσικό, τον τόπο της Έσχατης Κρίσης όπου πιστεύει ότι θα συναντήσει την «κορασια» για το παντοτινό τους σμίξιμο. Άλλη μια εικόνα εντοπίζεται στους στ. 10-15 [3.20]. Η τρικυμισμένη θάλασσα που κοχλάζει από την οργή της φύσης, ξαφνικά ηρεμεί πλήρως. Τότε, λουσμένη από το άπλετο φως του φεγγαριού αναδύεται η φεγγαροντυμένη.

B.1. β.

Ο ποιητής επιλέγει να ανάγει τη λυρική του αφήγηση σε επίπεδο μεταφυσικό γιατί οι αγώνες του για την απελευθέρωση της Κρήτης, ο θάνατος της αγαπημένης του, η μεταφυσική εμπειρία που είχε, δείχνουν ότι μετά από τόσο αγώνα, οραματίζεται την ώρα που θα δει ξανά την αγαπημένη του κατά την Έσχατη Κρίση και θα ενωθούν μαζί της σε ένα «αιώνιο σμίξιμο». Η λυρική αφήγηση λοιπόν ανάγεται σε επίπεδο μεταφυσικό, όπου χρονικοί και τοπικοί περιορισμοί δεν υφίστανται. Το απόσπασμα φανερώνει την αγάπη του Κρητικού για την κοπέλα και την ελπίδα και την πίστη του ότι θα ενωθούν παντοτινά στη μεταθάνατον ζωή. Προοικονομεί και τον θάνατο της κοπέλας.

B.2.

Ησύχασε και έγινε όλο ησυχία και πάστρα → Η ηρεμία της θάλασσας τονίζεται με την επανάληψη ησύχασε-ησυχία προκειμένου να φανεί η έντονη αντίθεση με την προγενέστερη κατάσταση της αναταραχής (στ. 2). Επίσης, φαίνεται και η ηρεμία που επικρατεί στην ψυχή του ναυαγού από τη γαλήνη της θάλασσας. Τέλος, μεταξύ των στ. 2-3 υπάρχει διασκελισμός μέσω του οποίου σημασιοδοτείται η διάρκεια που απαιτείται για τη μεταστροφή της ταραχής σε ησυχία και δηλώνεται η αλλαγή των συνθηκών από τρικυμία σε πλήρη γαλήνη.

Γ.1.α.

Το αστροπελέκι είναι φυσικό φαινόμενο που προκαλεί φόβο και καταστροφές. Εδώ χαρακτηρίζεται «καλό», προσωποποιείται και ο Κρητικός με την αποστροφή σε αυτό, του ζητά να δώσει φως για να μπορέσει να εντοπίσει την αγαπημένη του και να τη σώσει αλλά και να προσανατολιστεί βλέποντας που είναι η στεριά. Η επίκληση του Κρητικού εισακούστηκαν κι έτσι έπεσαν 3 αστροπελέκια φωτίζοντας την περιοχή. Στο σημείο αυτό εντοπίζεται η επίδραση του δημοτικού τραγουδιού και των λαϊκών δοξασιών όπου το 3 θεωρείται μαγικός αριθμός και το σχήμα λέγεται «σύνθεση στοιχείων ανά τρία» ή «νόμος των τριών». Τα αστροπελέκια έπεσαν κοντά στην κοπέλα, με αποτέλεσμα ο ναυαγός να την εντοπίσει. Θα μπορούσαν βέβαια να ήταν επικίνδυνα για τη ζωή της αλλά ήταν «καλά» και συντέλεσαν στον εντοπισμό της. Αξιοσημείωτο είναι ότι το φως συνοδεύει ο ήχος της βροντής, εικόνα οπτικοακουστική, που επιτείνει την αίσθηση της σφοδρότητας της κακοκαιρίας.

Γ.1.β.

Η κόρη έφελνε αναστάσιους ύμνους, δείχνοντας εύγλωττα τη χαρά της, κι ανυπομονούσε για την ενσώματη ανάστασή της. Σύμφωνα με την Ορθόδοξη Εκκλησία, η ανάσταση των νεκρών κατά την ώρα της Έσχατης Κρίσης θα γίνει «εν σαρκί», με επιστροφή δηλαδή των πεθαμένων στα σώματά τους. (σχόλιο 11, σχολ. βιβλίο σελ. 18)

Δ.1.**ΣΥΓΚΡΙΣΗ**

Ομοιότητες:

- Μάνθος-Κρητικός: κοινή καταγωγή (Κρήτη),
- Κοινή ιδιότητα πολεμιστή, αναφορά την Κρητική Επανάσταση
- Χάνουν την αγαπημένη του (ο Κρητικός στο πέλαγος, ο Μάνθος σκοτώνεται στη μάχη)
- Οι ήρωες ανυπομονούν να σμίξουν με τις αγαπημένες τους στη μεταθανάτια ζωή (Κρητικός 2.19 και Όρκος στ.6)
- Η αγάπη τους για τις κοπέλες είναι έντονη καθώς ο Κρητικός παλεύει μα τα κύματα για να τη σώσει ενώ ο Μάνθος αναπολεί με νοσταλγία τα πρώτα χρόνια της αγάπης τους (Όρκος, στ. 11-14, 17)
- Ανήκουν και τα δύο στην Επτανησιακή σχολή → αναφορά στη φύση (Όρκος στ.1, 2, 18, 22, 24), στην πατρίδα (Όρκος στ. 21, 25), στη θρησκεία (Όρκος στ. 6), αναφορά στη μεταθανάτια ζωή, στη γυναίκα (Ευδοκία-Κορασιά)
- Ιαμβικός 15συλλ. Με ζευγαρωτή ομοιοκαταληξία, γλώσσα δημοτική, χρόνος παρατατικός (διάρκεια)
- Εικόνες, παρήχηση αα, εκοίταα – επέρναα → απόσταση
- Σύζευξη φυσικού μεταφυσικού: «Κρητικός» → διάλογος με τους νεκρούς
«Όρκος» → η ψυχή του Μάνθου αναζητά και περιμένει την ετοιμοθάνατη κοπέλα
- Και στα δύο εξάιρεται η ομορφιά των γυναικών.

Διαφορές:

Ο Μάνθος είναι νεκρός, ο Κρητικός ζωντανός
 Ο Μάνθος απευθύνεται στην Ευδοκία σε β' ενικό πρόσωπο
 Τόπος: Κρητικός → πέλαγος
 Τόπος: Όρκος → δεν ορίζεται, αλλά παραπέμπει στον κάτω κόσμο
 Χρόνος: Κρητικός παρελθόν-παρόν-μέλλον
 Χρόνος: Όρκος → αναμνήσεις από τη ζωή και τις ευτυχισμένες στιγμές.

Επιμέλεια: Μουσιάδου Ελένη, Χατζίδης Παναγιώτης